

J.nr. 22-0162-000055
Ref. TUSY
Den 24. januar 2023

Høringssvarsnotat vedr. bekendtgørelse og vejledning til Etableringsstøtte til unge landbrugere 2023-2027

Bekendtgørelse og vejledning til Etableringsstøtte til unge landbrugere 2023-2027 blev i udkast sendt i ekstern høring den 23. december 2022 med frist for afgivelse af høringssvar den 12. januar 2023.

Landbrugsstyrelsen har modtaget i alt 14 høringssvar.

Følgende høringssvar har fremsendt bemærkninger til udkastet til bekendtgørelsen:

- LandboSyd.
- Claudia Nielsen, landmand.
- 3F – Den grønne gruppe.
- Dansk Gartneri.
- Danmarks Biavlforening.
- Finans Danmark.
- Finansrådet.
- Landbrug & Fødevarer, overordnede og generelle bemærkninger til CAP-høringer.
- Landbrug & Fødevarer.
- Økologisk landsforening.
- Henrik Pedersen, landmand.

Følgende høringssvar har oplyst, at de ingen bemærkninger har til udkastet til bekendtgørelsen:

- Rigsrevisionen.
- Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.
- Erhvervsministeriet.

Landbrugsstyrelsen imødekommer 26 af privatpersonernes, virksomhedernes og organisationernes bemærkninger. 11 bemærkninger imødekommes delvist, og 34 bemærkninger kan ikke imødekommes.

Høringssvarsnotat vedrørende ekstern høring af bekendtgørelse og vejledning om tilskud til Etableringsstøtte til unge landbrugere

	Bemærkninger (uredigeret)	Opfølgning
1.	LandboSyd	
1.1	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>§ 2.1.2 ”Ansøger skal eje en landbrugsbedrift” Hvordan tolkes landbrugsbedrift, er det en ejet ejendom eller en landbrugsvirksomhed med tilknyttet CVR nr.? Eller er det en landbrugsbedrift jf. Landbrugslovens § 2, stk. 3? Hvordan varetages forpagteres ansøgning, hvor ansøger eksempelvis forpagter/lejer stald og jord, men eksempelvis erhverver besætning og/eller maskiner, som der søges tilskud til? Der er ikke sammenhæng med vejledningens pkt. 3.5.14. I tidligere dialoger med Landbrugsstyrelsen, har der ikke været krav om ejerskab af en landbrugsejendom tinglyst med landbrugspligt. Ordlyden af 2.1.2. kunne ændres til eksempelvis: Ansøger skal eje en landbrugsvirksomhed, som opfylder kriterierne i § 2 eller henviser til landbrugslovens § 2, stk. 3.</p>	<p>Imødekommes</p> <p>Det er i bestemmelsen præciseret, at ansøger skal eje en virksomhed, som driver en primær landbrugsbedrift eller et gartneri. Vejledningen er justeret tilsvarende.</p>
1.2	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>§ 2.1.3 ”Normtimesatser i henhold til bilag 1” Hvordan skal basisforbrug forstås, skal der tillægges eksempelvis 100 timer v/spisekartofler + 42 timer/ha? Er basisforbruget berettiget, såfremt der alene dyrkes 1 ha.? Dette bør præciseres nærmere i bekendtgørelsen eller i bilag 1, hvordan basisforbrug skal beregnes.</p>	<p>Imødekommes delvist</p> <p>Arbejdskraftsbehovet beregnes som: basisforbrug + (normtimesats, jf. bekendtgørelsens bilag 1 * antal ha) = arbejdskraftsbehovet. Der er i vejledningen indarbejdet et regneeksempel til tydeliggørelse af, hvordan arbejdskraftsbehovet beregnes.</p> <p>Forudsætningerne for, at basisforbruget er berettiget, fremgår af bilag 1 til bekendtgørelsen. Heraf fremgår f.eks., at for kornafgrøder er basisforbruget berettiget, når der dyrkes mere end 0,1 ha.</p> <p>Landbrugsstyrelsen har opdateret normtimesatserne således, at det årlige arbejdskraftbehov udregnes på baggrund af en basissats og en timesats pr. ha, dyr m.v. Satsene er baseret på data fra Danmarks Statistik og dækker en 5-årig periode. På denne måde er der taget højde for årlige udsving i arbejdskraftbehov for de forskellige typer afgrøder og dyr. De enkelte landbrugere kan opleve, at deres egne opgørelser af tidsforbrug ikke</p>

		stemmer overens med normtimesatserne. Det skyldes, at normtimesatserne er en gennemsnitsberegning for alle typer landbrug, men der er mange forskellige faktorer, som har indflydelse på det reelle arbejdskraftbehov på bedriften, så som størrelse, sammensætning af bedriften, beliggenhed, vejr mv. Ud over Danmarks Statistik har SEGES bidraget ved fastsættelse af den nye model for beregning og satserne.
1.3	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>§ 2.1.6 ”En succesfuld landbrugsvirksomhed” Er det en forudsætning for, at kunne drive en ”succesfuld” landbrugsvirksomhed, at man opfylder uddannelseskravet? Det fremstår uklart, hvad der reelt menes med en succesfuld landbrugsvirksomhed. Succesfuld er et meget ”vidt” begreb og bør ikke fremgå af en bekendtgørelse.</p>	<p>Imødekommes</p> <p>Bestemmelsen er omformuleret, og vejledningen er justeret tilsvarende.</p>
1.4	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>§ 3 stk. 1. ”Ansøgningen” Det er ikke præciseret, hvorvidt ansøgningsskemaet udfyldes via en digital portal eller om det skal udfyldes manuelt. Ligeledes er det ej heller angivet, hvortil/hvordan ansøgningen skal indsendes til Landbrugsstyrelsen.</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Det fremgår af bekendtgørelsens § 17, at ansøgninger, anmodninger om udbetaling m.v. skal indgives til Landbrugsstyrelsen via Tast selv.</p>
1.5	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>§ 3 stk. 2. ”Ansøgningsperioden” I bekendtgørelsens stk. 2, fremgår perioden for ansøgninger. Fristen for ansøgning, ligger i samme periode som ansøgningsrunden til fælleskemaet. Tidligere erfaringer viser udfordringer i perioden. Ligeledes er det højsæson for regnskab m.v. Ansøgningsperioden for støtte til unge landbrugere, kunne eks. være løbende, med behandling én gang årligt, alternativt kunne ansøgningsrunden være i efteråret, hvorved presset på systemet mindskes.</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Ansøgningsrunden er placeret så tidligt på året som muligt for at sikre, at flest muligt potentielle ansøgere, som er fyldt 40 år, har mulighed for at søge ordningen.</p> <p>En løbende ansøgningsrunde vil ikke være hensigtsmæssig, da EU-reguleringen stiller krav om, at der foretages en prioritering af de indkomne ansøgninger, før sagsbehandlingen kan påbegyndes, og først derefter kan der gives tilsagn eller afslag. Dette imødekommes derfor ikke.</p>

1.6	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>§ 4 ”Prioritering” Skal det forstås således, at såfremt der mange ansøgninger, så bliver de prioriteret i den rækkefølge angivet i § 4? Vedr. prioriteringen af indkomne ansøgninger. Tinglyste aftaler/handler prioriteres over ikke tinglyste. Modsat prioriteres nyeste tinglyste aftaler over ældste. Der er ikke sammenhæng mellem disse punkter. Prioritering kunne eks. være efter hvornår disse er modtaget eller startende med den ældste til nyeste tinglyste</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Såfremt der ikke er afsat tilstrækkelige midler til at imødekomme alle ansøgninger, vil der blive prioriteret i henhold til den rækkefølge, som fremgår af bekendtgørelsens § 4.</p> <p>På baggrund af de øvrige indkomne høringssvar er prioriteringsmodellen justeret. Se punkt 6.2.</p>
1.7	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>§ 5 stk. 2. ”Tilskuddet beregnes efter månedssatsen” Hvor findes denne månedssats, er det en Landbrugsstyrelsen fastlægger – eller er det en offentlig tilgængelig sats? Det bør fremgå tydeligt af bekendtgørelsen, hvor denne sats er tilgængelig af hensyn til beregning i forbindelse med støtte til unge landbrugere.</p>	<p>Imødekommes</p> <p>Beregningen af månedskursen beskrives nærmere i vejledningen. Henvielse til månedskursen fjernes i bekendtgørelsen. De kurser, som Landbrugsstyrelsen bruger, hentes via ECB – Den Europæiske Centralbank.</p> <p>Link: https://commission.europa.eu/funding-tenders/procedures-guidelines-tenders/information-contractors-and-beneficiaries/exchange-rate-infoeuro_en</p> <p>I forbindelse med Etableringsstøtte til unge landbrugere bruges månedskursen. Månedskursen er den gældende omregningskurs, der offentliggøres af ECB den næstsidste bankdag i måneden forud for den måned, hvor tilskuddet ud- eller tilbagebetales (Valørdato). Kursen findes ved at indtaste år og måned på hjemmesiden nævnt ovenfor. Kursudsving er også årsagen til, at beløb i danske kroner i vejledningen er angivet med ”ca.”, da udgangspunktet for beregningen er 50.000 euro til deltidsbrug og 100.000 euro til heltidsbrug.</p>
1.8	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>§ 8 ”Tilsagn om tilskud er betinget af følgende” I forbindelse med tilsagn er det en forudsætning, at projektet opretholdes i 3 år efter datoen for slutudbetaling, det vil reelt sige,</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Opretholdelsesperioden er ensartet på tværs af Landbrugsstyrelsens forskellige tilskudsordninger inden for projektområdet. Denne ensartethed er for at sikre mod forskellige regler mht.</p>

	<p>at opretholdelsesperioden er afhængig af sagsbehandlingstiden i Landbrugsstyrelsen. Der er ikke fastsat nogen frist for udbetaling eller sagsbehandling i bekendtgørelsen. Det giver bestemt anledning til bekymringer. Opretholdelsesperioden kunne eks. være fra tinglysningsdato eller ansøgningstidspunkt.</p>	<p>perioders start og slutdatoer fra ordning til ordning.</p> <p>Desuden er det væsentligt, at etableringerne fastholdes over længere tid, når der er modtaget tilskud. Der skal leveres en længerevarende effekt for tilskuddet. Dette er et krav i EU-reglerne.</p> <p>Landbrugsstyrelsen bestræber sig løbende på at optimere og forkorte sagsbehandlingstiderne.</p>
1.9	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>§ 10 stk. 2.1 ”Udbetaling af tilskud” Der henvises til ejerbogen i Erhvervsministeriet, hvor findes denne? Reel ejer og stemmeandel kan ligeledes findes i Det Centrale Virksomhedsregister. Det fremgår i § 10 stk. 2.3, at tinglysning af pant skal fremgå af tingbogen og personbogen. Det bør alene være nødvendigt med sikkerhed i personbogen, såfremt etableringen sker uden fast ejendom alene i forpagtede bygninger og ved ansøgers køb af maskiner, besætning o. Lign.</p>	<p>Imødekommes delvist</p> <p>Erhvervsministeriets ejerbog findes her under Erhvervsstyrelsen: https://erhvervsstyrelsen.dk/ejerbog</p> <p>Der gøres opmærksom på, at Erhvervsministeriets ejerbog skal føres digitalt for at få udbetaling under denne etableringsordning.</p> <p>Landbrugsstyrelsen har på baggrund af den eksterne høring af bekendtgørelsen valgt at frafalde kravet om tinglysning af pant som en betingelse for udbetaling af støtte. Se besvarelsen til punkt 6.3.</p>
1.10	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>§ 11 stk. 3.2. ”Begrebet bedriftsleder” Det er i bekendtgørelsen ikke angivet, hvad begrebet bedriftsleder reelt er. Der kan være mange typer af ejerskab, lederskab m.v. Der bør være angivet i bekendtgørelsen, hvad begrebet omfatter.</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Det er i bekendtgørelsens § 10, stk. 2, fastsat, hvilke kriterier der skal være opfyldt for at være driftsleder. På baggrund af de øvrige indkomne høringssvar er bekendtgørelsen og vejledningen præciseret, således at begrebet ”driftsleder” anvendes konsekvent gennem hele bekendtgørelsen og vejledningen.</p>
1.11	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>Der er ikke angivet hvorvidt tilskuddet er skattepligtigt eller ej, det bør afklares med SKAT. Såfremt tilskuddet er skattepligtigt, hvorvidt udbetalingen kan periodiseres over hele opretholdelsesperioden.</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Forhold af skattemæssige karakter falder uden for Landbrugsstyrelsens ressortområde, hvorfor Landbrugsstyrelsen ikke kan vejlede om skattemæssige forhold.</p> <p>Ansøger skal derfor selv afklare med de danske skattemyndigheder, hvordan tilskuddet skal håndteres skattemæssigt.</p>

		Der er ikke en skattefritagelse indbygget i ordningen.
2.	Claudia Nielsen, landmand	
2.1	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>I den nuværende udkast bliver der beregnet 1 time per moderfår/år. Men: det passer slet ikke sammen med realiteten i produktionen (slagtelam eller malkefår).</p> <p>Jeg vil derfor henvise til rapporter fra vores naboland Tyskland samt Østrig, som begge har udarbejdet meget detaljerede (EU støttede) rapporter hvor der fremgår at den årlige arbejdsindsats ligger ved:</p> <p>7.6-17 t / moderfår (slagtelam) 23.9-25 t / moderfår (malkefår)</p> <p>https://tlllr.thueringen.de/fileadmin/TLLLR/Service/Publikationen/BW_Richtwerte/2018_05_31_BWR_Mutterschaf.pdf https://www.oebisz.at/fileadmin/user_upload/wirtschaftlichkeit_schafe_oebisz_druckboegen.pdf https://orgprints.org/id/eprint/17683/3/Heitk%C3%A4mper_17683.pdf</p> <p>Det samme gælder for malkegeder.</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Se punkt 1.2</p>
3	3F – Den Grønne gruppe	
3.1	<p>Bekendtgørelsen og Vejledningen</p> <p>Da det er en implementering af CAP planen for 2023-2026, savner vi i materialet en tydelighed om afsnit om social konditionalitet. Det bør tilføjes i bekendtgørelsen, at kriterier ift. årlige arbejdskraftbehov er fulgt af krav om ansættelse på ordnede vilkår. Vejledningen bør herefter afspejle dette.</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Social konditionalitet skal indføres fra senest den 1. januar 2025 for de ordninger, der gælder de direkte betalinger og arealordninger under landdistriktsudvikling (dvs. ordninger under artikel 70, 71 og 72 i CAP-planforordningen). Da etableringsstøtte til unge landbrugere fastsættes med hjemmel i artikel 75 i CAP-</p>

	Ellers lever det efter vores opfattelse ikke op til kravet om social konditionalitet.	planforordningen, er det ikke obligatorisk for ordningen, at der sættes krav om social konditionalitet.
4	Dansk Gartneri	
4.1	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>Ad § 2 stk. 1 nr. 6 om adgangsbetingelser Dansk Gartneri vil gerne opfordre Landbrugsstyrelsen til at have en fleksibel tilgang til kravet om faglig uddannelse som gartner eller tilsvarende eller højere uddannelse med faglig relevans for en succesfuld gartnerivirksomhed.</p> <p>Inden for gartnerierhvervet er der mange eksempler på vellykkede etableringer, hvor ejeren har en anden tilgang end en gartneruddannelse. Strukturudviklingen inden for erhvervet mod færre, men større gartnerier betyder samtidig, at virksomhederne også har behov for andre kompetencer end de gartnerifaglige - for eksempel inden for økonomi eller jura.</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Landbrugsstyrelsen fastholder kravet om, at den faglige relevante uddannelse som minimum er den nugældende fireårige landmandsuddannelse og tilsvarende gartneriuddannelse. Praksiserfaring er ikke adgangsgivende, da det, jf. den godkendte danske CAP-plan, udelukkende er fagligt relevante uddannelser, som kan opfylde ordningens uddannelseskrav.</p> <p>Udgangspunktet for uddannelseskravet er den fireårige landmandsuddannelse og tilsvarende gartneriuddannelse. Tidligere udgaver af uddannelsen til faglært landmand og gartner er også omfattet.</p> <p>Landbrugsstyrelsen er dog opmærksom på, at der findes mange veje ind i de tilskudsberettigede erhverv, for eksempel økonomi, jura og virksomhedsledelse. Ansøgninger vil derfor blive vurderet, når ansøgerne indsender uddannelsesbeviserne i forbindelse med indsendelse af ansøgning om tilsagn. En foreløbig liste over godkendte uddannelser vil blive lagt på Tilskudsguiden. Denne liste vil løbende blive udbygget, i takt med, at flere uddannelser kan godkendes som tilskudsberettigede.</p> <p>Ansøger kan undersøge muligheden for at opnå merit på praktiske erfaringer eller gennemførte uddannelser, ved at kontakte en af de relevante uddannelsesinstitutioner.</p>
4.2	<p>Vejledningen</p> <p>Ad 3.1 Særlige tilskudsbetingelser for gartnere</p>	<p>Imødekommes</p> <p>De ønskede ændringer er imødekommet, og vejledningen er tilsvarende justeret.</p>

	<p>Overskriften ”Særlige betingelser for gartnere” foreslås ændret til ”Tilskudsmuligheder for gartnere”. Ændringen er alene sproglig.</p> <p>Alle gartneriafgrøder er omfattet af Traktatens bilag 1. Det gælder også frugt og bær, snitblomster, champignon mv. Første og andet afsnit foreslås på den baggrund ændret til:</p> <p><i>”Inden for gartneriområdet er der tre grene: (1) væksthusegartnere med produktion af væksthusegrøntsager, blomster og planter samt champignon, (2) frilandsproducenter med produktion af frilandsgrøntsager, frugt og bær samt planteskoleplanter og (3) havecentre med salg af gartneriprodukter.</i></p> <p><i>Er du tilskudsberettiget inden for gartneriområdet: Både væksthusegartnere og frilandsgartnere er inden for målgruppen. Vi har normsatser for arbejdskraftbehovet inden for begge disse grene af gartnerierhvervet.”</i></p>	
4.3	<p>Vejledningen</p> <p>Ad 3.5.3 Jeg har ingen faglig relevant uddannelse – men mange års praktisk erfaring – er det nok?</p> <p>Dansk Gartneri ser gerne en fleksibel tilgang, som betyder, at de personer, der har tilstrækkelig erfaring til at kunne videreføre et gartneri, har en reel mulighed for at blive omfattet af ordningen, også selvom de ikke har en formel uddannelse.</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Se punkt 4.1.</p>
5	<p>Danmarks Biavlerforening</p>	
5.1	<p>Bekendtgørelsen og vejledningen</p> <p>Biavlen spiller en væsentlig rolle i bestøvningen af et stadigt stigende antal landbrugsafgrøder. Desværre er biavlen i disse år ramt af store udfordringer relateret til svigtende afsætning og store vintertab af bifamilier. Dertil kommer en stigende gennemsnitsalder. Undersøgelse blandt Danmarks Biavlerforenings medlemmer viser at gennemsnitsalderen er steget fra 52,8 år i 1991 til 63 år i 2021.</p>	<p>Imødekommes</p> <p>”Naturlig honning” nævnes på bilag I i den konsoliderede udgave af traktaten her:</p> <p>https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=celex%3AC2012%2F326%2F01</p> <p>Der udarbejdes ikke normtimesatser i bekendtgørelsen for biavlsektoren. Det vil</p>

	<p>Det er særligt bekymrende at gennemsnitsalderen vurderes at være stigende inden for fuldtidsbeskæftigede biavlere, og derfor er der særligt behov for at engagere yngre biavlere på dette område.</p> <p>Det er meget vigtigt at tiltrække yngre biavlere inden for blandt andet disse områder. Erhvervsbiavlerne står for en væsentlig del af bestøvningen i landbruget. Dronningeavl sikrer fremavl af dronninger til alle landets biavlere samt eksportmarkedet.</p> <p>Vi skal på den baggrund anmode om, at biavl anføres under typer af husdyr, hvor det er muligt at opnå etableringsstøtte.</p>	<p>blive manuelt sagsbehandlet i forhold til de enkelte ansøgninger. Vejledningen vil nævne biavl som en støtteberettiget gruppe, såfremt kommende ansøgere opfylder samtlige andre tilsagnskriterier.</p>
6	Finans Danmark	
6.1	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>Ansøgningsperioder og prioritering af ansøgninger baseret på tinglysnings tidspunkt</p> <p>Det fremgår af bekendtgørelsens § 3, stk. 2, at ansøgning om etableringsstøtte til unge landbrugere kan indsendes til Landbrugsstyrelsen i en nærmere angiven periode fra 1. februar til medio april måned hvert år. Finans Danmark mener ikke, at det er hensigtsmæssigt i forhold til ordningens hensigt og virkning, at der ikke bliver løbende ansøgningsadgang og tildeling, således at støttebeløbet kan indgå direkte i den unge landbrugers etableringsfinansiering. Det skaber stor usikkerhed for den unge landbruger, der ikke vil kunne vide sig sikker på at opnå tildeling af etableringsstøtten. Det skaber også usikkerhed i forhold til den øvrige finansiering af den unge landbruger hos et penge- og realkreditinstitut. Samtidig vil det kunne få den uheldige konsekvens, at den unge landbruger mister muligheden for at overtage ”den rigtige bedrift”, da en potentiel sælger sandsynligvis ikke vil kunne vente med at sælge bedriften til den unge landbruger, til der er opnået tilsagn om etableringsstøtte. Samtidig vil det være yderst tvivlsomt, at et pengeinstitut vil kunne stille mellemfinansiering på op til 750.000 kr. til rådighed uden en viden om, at den unge landbruger vil modtage etableringsstøtten og</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Se punkt 1.5.</p> <p>Det er muligt at indsende en betinget købsaftale til Landbrugsstyrelsen, hvor handlen betinges af, at der modtages tilsagn fra Landbrugsstyrelsen.</p> <p>Vedrørende prioritering henvises til besvarelsen under punkt 6.2.</p>

	<p>dermed muligheden for at indfri mellemfinansieringen.</p> <p>Den manglende forudsigelighed og uhensigtsmæssighed ved den tidsbegrænsede ansøgningsperiode er understøttet yderligere af reglerne om prioritering på baggrund af tinglysningstidspunktet.</p>	
6.2	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>Prioritering af ansøgninger baseret på tinglysningstidspunkt</p> <p>Bekendtgørelsens § 4 indeholder regler om afgørelse på baggrund af prioritering. Her fremgår af stk. 1, at ”der træffes afgørelse om tilsagn om tilskud på grundlag af en samlet prioritering af alle tilskudsberettigede ansøgninger inden for hver ansøgningsperiode.” Det fremgår endvidere af stk. 2 til 4, at prioriteringen afhænger af tinglysningstidspunktet for købsaftalen, hvor ikke tinglyste købsaftaler prioriteres først, og derefter prioriteres den nyligst tinglyste købsaftale. Finans Danmark mener ikke, at disse regler er hensigtsmæssige, da de skaber incitament til at udskyde tinglysning af fast ejendom og kan medføre store risici for den unge landbruger. Tinglysning er nødvendig for at sikre købers fulde rettigheder over for tredjemand, og er samtidig en nødvendighed for at kunne sikre, at den samlede etableringsfinansiering for en ung landbruger falder på plads. Uden tinglysning vil den unge landbruger være sårbar for f.eks. aftaler som tredjemand (i god tro) kan indgå med den tidligere ejer af ejendommen, ligesom tinglysning er et krav for aftalen om finansiering af ejendommen med et penge- eller realkreditinstitut. Det er yderst problematisk at skabe incitament til købere af fast ejendom om at være tilbageholdende med at tinglyse deres købsaftale, hvilket den foreslåede regel i bekendtgørelsens § 4 er med til. Tinglysning af en købsaftale om fast ejendom bør altid ske i direkte sammenhæng med berigtigelse af aftalen. Hvis Landbrugsstyrelsen ønsker at skabe et system, som prioriterer de senest indgåede aftaler om fast ejendom, vil et alternativ kunne være at tage udgangspunkt i handelsaftalens indgåelse i stedet for tinglysningstidspunkt. I den forbindelse vil Landbrugsaftalen med fordel kunne beskrive</p>	<p>Imødekommes</p> <p>Landbrugsstyrelsen har forståelse for de i høringssvaret udtrykte bekymringer, og ønsker ikke at skabe incitament til udskydelse af tinglysningen af fast ejendom.</p> <p>Bekendtgørelsens § 4 er på denne baggrund justeret, således at der ikke skelnes mellem, hvorvidt der er foretaget tinglysning eller ej, men udelukkende prioriteres på baggrund af datoen for endelig indgåelse af købsaftalen eller endelig tinglysning af handlen. Vejledningen er justeret tilsvarende.</p> <p>Det er muligt at søge et efterfølgende år igen, medmindre ansøger allerede har opnået et aktivt tilsagn på ordningen eller har fået udbetalt et tilskud tidligere. Alle ansøgninger forudsætter fortsat, at ansøger stadigvæk opfylder samtlige tilsagnskriterier på indsendelsestidspunktet. Dette tydeliggøres i vejledningen.</p> <p>Landbrugsstyrelsen bestræber sig løbende på at optimere og forkorte sagsbehandlingstiderne.</p>

	<p>evt. tvivls punkter som f.eks. prioritering af betingede aftaler over for endelige handelsaftaler i vejledningen. På denne måde skaber Landbrugsstyrelsen ikke incitament til at undgå at tinglyse sin aftale, hvilket potentielt vil kunne få mere negative konsekvenser for den unge landbruger.</p> <p>Det fremgår hverken af bekendtgørelsen eller vejledningen, om det er muligt at søge etableringsstøtte igen året efter, hvis man får afslag som følge af manglende prioritering. Dette kan med fordel tydeliggøres i bekendtgørelsen eller vejledningen. Det vil endvidere gavne med en mere præcis angivelse af fristen for afgørelse om tilsagn om etableringstilskud efter ansøgningsfristens udløb. Endvidere burde der fastsættes nærmere retningslinjer for udbetalingen af tilskuddet. Dette vil give klarhed for den unge landbruger, og hjælpe med den hurtigst mulige etablering.</p>	
6.3	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>Landbrugsstyrelsens virksomhedspant Landbrugsstyrelsen stiller i bekendtgørelsens § 10, stk. 2, nr. 3 krav om, at ”Der er udstedt pant til Landbrugsstyrelsen i henholdsvis tingbogen og personbogen, hvis der er handlet fast ejendom, maskiner eller besætninger i forbindelse med etableringen. Dette pant skal automatisk udløbe ved udløbet af opretholdelsesperioden, jf. § 8, nr. 1.” Landbrugsstyrelsen beskriver i vejledningen, at pantet skal sikre, at de støttede ejerskifter efterfølgende bibeholdes, og at landbrugeren ikke kan afhænde hele besætningen uden at pantet forfalder til betaling (tilbagebetaling) til Landbrugsstyrelsen. Landbrugsstyrelsen noterer, at de gerne må placeres yderst i prioriteringsrækkefølgen ift. sikkerhedsstillelsen. Det er uklart, hvilken effekt bestemmelsen vil få i praksis, da bekendtgørelsens regler om bortfald af tilsagn, tilbagebetaling og nedsættelse af tilskud i § 14 umiddelbart som udgangspunkt vil have samme formål. Det skal i den forbindelse bemærkes, at der er betydelige omkostninger forbundet med tinglysningen af pantet, bl.a. i form af tinglysningsafgift hos Tinglysningsretten og andre administrative omkostninger. Dertil vil den foreslåede løsning ikke blot være administrativ tung ved etableringen, men også ved den løbende håndtering og ved afløsning af</p>	<p>Imødekommes</p> <p>Landbrugsstyrelsen har forståelse for de indsendte bemærkninger og tager dem til efterretning. Derfor frafalder det beskrevne udbetalingskrav.</p>

	<p>pantet efter etableringsperiodens udløb. Dette medfører omkostninger, som den unge landbruger er ansvarlig for. Det er positivt, at et evt. tinglyst pant placeres yderst i prioritetsrækkefølgen ift. sikkerhedsstillelsen. Der er dog behov for, at det bliver beskrevet, om Landbrugsstyrelsen har intentioner om at rykke pantet ned i prioritetsrækkefølgen, hvis der viser sig et behov for at stille yderligere finansiering til rådighed inden for etableringsperioden på tre år til enten investeringer eller f.eks. likviditetsudsving som følge af særlige udsving i markedspriser. Hvis dette ikke er tilfældet, vil bestemmelsen vanskeliggøre kredit- og långivning i hele etableringsperioden. Det kan overvejes, om bestemmelsen tilføjer en værdi, som opvejer den kompleksitet og de udfordringer den medfører. Der er som minimum et behov for, at bestemmelsens tekst gennemgås og præciseres, da den ikke giver mening, f.eks. i en situation med ejersammenfald mellem landbrugsejendom, maskiner og besætning, hvor pantet i besætning og maskiner tinglyses som en del af pantet i den faste ejendom. Dertil skal de panteretlige begreber beskrives grundigt i den tilhørende vejledning. I den forbindelse er det vigtigt at huske på, at vejledningen skal kunne bruges af unge landbrugere, der ikke har indgående kendskab til de tinglysnings- og panteretlige begreber.</p>	
7.	Finansrådet	
7.1	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>§ 4. Der træffes afgørelse om tilsagn om tilskud på grundlag af en samlet prioritering af alle tilskudsberettigede ansøgninger inden for hver ansøgningsperiode.</p> <p>Det er en stor udfordring i forhold til etableringsordningens hensigt og kommende virkning, at der ikke bliver løbende ansøgningsadgang og tildeling, således at støttebeløbet kunne indgå direkte i etableringsfinansieringen. Ved den tidsbegrænsede ansøgningsperiode og årsopsamling af behov adskilles selve etableringen og tilskudsbevilling og tildeling – med manglende forudsigelighed ved selve</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Se punkt 1.5 vedrørende løbende ansøgningsrunde.</p> <p>Det er muligt at søge et efterfølgende år igen, medmindre ansøger allerede har opnået et aktivt tilsagn på ordningen eller har fået udbetalt et tilskud tidligere. Alle ansøgninger forudsætter fortsat, at ansøger stadigvæk opfylder samtlige tilsagnskriterier på indsendelsestidspunktet.</p>

	<p>etableringen til følge. Og med behov for mellemfinansiering af op til 750.000 uden at finansieringskilden kan have forudsigelighed for om man rent faktisk får tilskuddet og dermed at der bliver en forudsigelig indfrielse af mellemfinansieringen.</p> <p>Det er en meget alvorlig mangel på forudsigelighed omkring den handel og overdragelse af bedrifter til unge – og dermed en udfordring i forhold til ordningens hensigt.</p> <p>Jeg noterer mig, at der kan søges i fire år – men ikke specifik om der kan søges igen året efter hvis man falder udenfor bevilling første ansøgnings år. ?</p> <p>Der er behov for kontinuerlig adgang til at søge og få bevilling og udbetaling</p>	
7.2	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>Stk. 2. Ansøgninger, hvor der ikke er foretaget tinglysning af købsaftalen, prioriteres over ansøgninger, hvor der er foretaget tinglysning af købsaftalen.</p> <p>Tinglysning er vigtig for at sikre købers fulde rettigheder i forhold til specielt tredjemand – men jo også for at den samlede finansiering kan falde på plads.</p> <p>Det er direkte uhensigtsmæssigt – måske endog uansvarligt – at anbefale unge købere at vente ekstra længe med tinglysning af deres erhvervsaftaleskabe, hvad prioriteringsprincippet her kan skabe incitament til. Tinglysning af en handelsaftale om fast ejendom bør som hidtil ske i direkte sammenhæng med berigtigelse af aftalen.</p> <p>Set sammen med efterfølgende stk. 3 og stk. 4 synes hensigten at være at nyest indgåede handelsaftaler prioriteres højest. Det kriterium er fsv. OK – og det er rigtig princip at tage udgangspunkt i selve handelsaftalen i stedet for et tidspunkt for tilskudsansøgningen.</p> <p>Men handelstidspunktet indeholder samtidig nye fortolkningslementer om betingede aftaler skelnes fra endelige aftaler osv.</p>	<p>Imødekommes</p> <p>Se punkt 6.2.</p>
7.3	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>Stk. 3. For ansøgninger, hvor der ikke er foretaget tinglysning af købsaftalen,</p>	<p>Imødekommes</p> <p>Se punkt 6.2.</p>

	<p>prioriteres ansøgningerne efter datoen for købsaftalens indgåelse. Ansøgninger rangordnes fra nyeste til ældste købsaftaler.</p> <p>Se ovenfor om ikke at skelne i forhold til tinglyst status eller ej.</p>	
7.4	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>Stk. 4. For ansøgninger, hvor der er foretaget tinglysning af købsaftalen, prioriteres ansøgningerne efter datoen for tinglysningens gennemførelse. Ansøgninger rangordnes fra nyeste til ældste tinglysningsdato.</p> <p>Se ovenfor om ikke at skelne i forhold til tinglyst status eller ej.</p>	<p>Imødekommes</p> <p>Se punkt 6.2.</p>
7.5	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>Stk. 5. Hvis der på grund af de bevillingsmæssige rammer skal gives afslag til et eller flere projekter, gives der afslag til de ansøgninger, der opnår lavest prioritering, jf. stk. 2, 3 og 4.</p> <p>Stk. 6. Hvis der efter prioriteringen i stk. 2, 3 og 4 fortsat er lighed mellem et eller flere projekter, træffes der afgørelse ved elektronisk, automatiseret lodtrækning.</p> <p>Det vil være nyttigt med præcis angivelse af – gerne korte - frister for afgørelse efter ansøgningsfristens udløb. Og samtidig for at udbetaling kan ske umiddelbart derefter, hvis et præcist defineret dokumentationsgrundlag foreligger sammen med ansøgningen. Hurtigst mulig tilgængelighed har betydning for maksimal nytte for den nyetablerede unge landmand.</p>	<p>Imødekommes delvist</p> <p>Se punkt 6.2.</p> <p>Ordningen er opbygget som en tilsagnsordning, og dermed anmodes der først om et tilsagn og efterfølgende om udbetaling.</p> <p>Landbrugsstyrelsen bestræber sig løbende på at optimere og forkorte sagsbehandlingstiderne.</p>
8	Landbrug & Fødevarer, overordnede og generelle bemærkninger til CAP-høringer	
8.1	<p>Bekendtgørelse og vejledning</p> <p>Det gælder først og fremmest i forhold til uddannelseskrevet. Her vil Landbrug & Fødevarer - sammen med LandboUngdom - opfordre til, at uddannelseskrevet udvides, så ansøgere med praktisk erfaring, andre erhvervsuddannelser, og relevante højere uddannelser i fx økonomi, jura og virksomhedsledelse, også kvalificerer. Hvis en potential ung landmand har finansiering m.v. på</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Se punkt 4.1.</p> <p>Udgangspunktet for uddannelseskrevet er den fireårige landmandsuddannelse og tilsvarende gartneruddannelse. Tidligere udgaver af uddannelsen til faglært landmand og gartner er også omfattet.</p>

	<p>plads i forhold til at købe en bedrift, og i øvrigt lever op til kravene, bør en snæver definition af uddannelse og kompetence ikke være en stopklods.</p>	<p>Landbrugsstyrelsen er dog opmærksom på, at der findes mange veje ind i de tilskudsberettigede erhverv, f.eks. økonomi, jura og virksomhedsledelse. Ansøgninger vil derfor blive vurderet, når ansøgerne indsender uddannelsesbeviserne i forbindelse med indsendelse af ansøgning om tilsagn. En foreløbig liste over godkendte uddannelser vil blive lagt på Tilskudsguiden. Denne liste vil løbende blive udbygget, i takt med, at flere uddannelser kan godkendes som tilskudsberettigede.</p>
8.2	<p>Bekendtgørelse og vejledning</p> <p>Det bør også nævnes, at der er en række unge landmænd, der har modtaget støtte under den nuværende ordning, men som ikke kvalificerer under den nye ordning. De kommer urimeligt i klemme, og Landbrug & Fødevarer vil gerne opfordre Landbrugsstyrelsen til endnu engang at se på mulighederne for en overgangsordning eller justering af reglerne, så de kan modtage den støtte, de oprindeligt var stillet i udsigt</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Der er ikke indskrevet en overgangsordning i den danske CAP-plan, som er godkendt af EU-Kommissionen den 31. august 2022. Der er dermed ikke nogen mulighed for at åbne en overgangsordning i 2023.</p> <p>Alle ansøgere skal anmode om tilsagn på lige vilkår på den kommende nye ordning. Der er dermed ikke enklere adgang til den nye ordning for dem, der var kvalificeret på den tidligere ordning.</p>
8.3	<p>Bekendtgørelse og vejledning</p> <p>Endelig skal det understreges, at Landbrug & Fødevarer anmoder om, at kravet om tinglysning af virksomhedspant bør udgå af bekendtgørelsen. Med et krav om tinglysning af virksomhedspant risikerer man, at bankerne ikke ser på ordningen som en etableringsstøtte, men som et lån, hvor pengene kun er sikret efter opretholdelsesperiodens udløb - det vil sige efter mere end fire år. Dermed opnår man ikke formålet med ordningen, der ifølge udkastet til vejledning er at styrke økonomien hos den unge landmand med en forhøjet egenkapital.</p>	<p>Imødekommes</p> <p>Se punkt 6.3.</p>
9.	<p>Landbrug & Fødevarer</p>	
9.1	<p>Bekendtgørelse og vejledning</p>	<p>Imødekommes ikke</p>

	<p>Vi savner dog fortsat en overgangsordning for de unge landbrugere, der har fået tilskud under den tidligere femårige ordning under EU's landbrugspolitik 2014-2022, men hvor ansøgerne ikke endnu har fået udbetalt tilskuddet alle fem år. Landbrug & Fødevarer vil fortsat opfordre til, at alle ansøgere, der allerede har fået støtte via den gamle ordning, selv vil kunne vælge, om de ønsker at gå over i den nye ordning eller blive i den gamle. Nogle ansøgere fra den gamle ordning er blevet stillet fem års tilskud i udsigt, men kan måske ikke leve op til kravene i den nye ordning. Det kan være fordi, de fylder 41 inden ansøgningsrunden åbner, fordi de har etableret sig for mere end 4 år siden eller fordi de har problemer med at opfylde andre af de nye grundkrav, der indføres fra 2023. Det bør kunne håndteres, så det ikke kommer ansøgerne til gene, at der i 2023 gennemføres en landbrugsreform</p>	<p>Vedrørende overgangsordning, se punkt 8.2.</p> <p>Vedrørende alderen på ansøgningstidspunktet (ikke fyldt 41 år) og etableringer for fire år siden, så er dette indskrevet i den danske CAP-plan og godkendt af EU-Kommissionen den 31. august 2022. Dermed kan dette ikke ændres for ansøgningsåret 2023.</p>
9.2	<p>Bekendtgørelse</p> <p>Definitioner og anvendelse af konsekvent terminologi</p> <p>Der mangler helt generelt klare definitioner i bekendtgørelsen. Hvad er definitionen på en ung landbruger? En landbrugsbedrift? En etablering? Et projekt? En bedriftsleder? En driftsleder? Hvilken type af investering lever op til bekendtgørelsens krav? Det er også vigtigt, at der anvendes en konsekvent terminologi. Overskriften på § 2 er "Ansøgningsbetingelser" og under overskriften "beregning af tilskud" kan man i § 8 finde yderligere "betingelser" samt "forpligtelser". I § 9 Ansøgningsbetingelser nævnes også "krav", "kriterier" og Side 3 af 11 "betingelser". Det er afgørende, at der er samme sprogbrug, da ordvalget har betydning for sanktioner, bortfald af tilsagn og tilskud eller mulighed for nedsættelse.</p>	<p>Imødekommes</p> <p>Bekendtgørelsen og vejledningen tilrettes, så terminologien bliver mere ensartet.</p> <p>Ift. "bedriftsleder" imødekommes dette, jf. punkt 1.10, da "driftsleder" bruges fremadrettet.</p> <p>Ordet "projekt" tilrettes i vejledningen til etablering.</p> <p>Se desuden punkt 1.1 vedr. landbrugsbedrift, hvor terminologiændringen imødekommes.</p>
9.3	<p>Bekendtgørelse</p> <p>Årligt arbejdskraftbehov (§2, stk. 1, pkt. 3)</p> <p>Det er vigtigt, at det er nemt for ansøgere og rådgivere at beregne arbejdskraftbehov hos ansøgeren. Både på ansøgningstidspunktet og i hele den periode, hvor der er krav om et givet arbejdskraftbehov. Der bør derfor indskrives eksempler på beregning af arbejdskraftbehovet i vejledningen. Det er en udfordring for en række</p>	<p>Imødekommes delvist</p> <p>Der er indarbejdet et regneeksempel i vejledningen.</p> <p>Bekendtgørelsen er ikke tilrettet.</p>

	mindre ansøgere at fx arbejdstimer i gårdbutik og lignende ikke kan tælle med.	
9.4	<p>Bekendtgørelse</p> <p>Tilskud til tidligere etableringer (§2, stk. 1, pkt. 5) Det er positivt, at det er muligt at være etableret 4 år før ansøgning, da det er vigtigt, at en række af de landmænd, der har modtaget støtte under den gamle ordning, fortsat kan være med. I det første ansøgningsår er der dog behov for, at man tillader etableringer, der er op til 5 år gamle på ansøgningstidspunktet. Det skyldes bl.a., at der er en række unge landbrugere, der ikke har fået alle fem år under den tidligere ordning, der har behov for at kvalificere sig til den nye ordning, selvom de har etableret sig/tinglyst købsaftaler/skøder i mellem fx maj 2018 og april 2019. Landbrug & Fødevarer vil derfor foreslå, at der accepteres op til 5 år gamle etableringer i det første ansøgningsår. Efter dette første ansøgningsår kan man sætte grænsen tilbage til 4 år, men det første år er det vigtigt som en del af en overgangsordning, at der kan gives støtte til etableringer tilbage fra 2018.</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Ordningen har foruden formålet om flere nye etableringer også et formål om fastholdelse af fornyeligt gennemførte etableringer. Årsganen til formålet om fastholdelse er, at Landbrugsstyrelsen er opmærksom på at de første år efter etableringen er udfordrende.</p> <p>Det er derfor muliggjort, at tinglysninger, der går op til fire år tilbage i tiden, er tilskudsberettiget. Rammerne for de fire år tilbage i tiden er beskrevet i CAP-planen. CAP-planen er endeligt godkendt af EU-Kommissionen den 31. august 2022 og kan ikke ændres uden forudgående ny godkendelse fra EU-Kommissionens side.</p> <p>CAP-planens afsnit 24.5: "For at støtte fastholdelsen af unge landbrugere og gartnere i erhvervet kan etableringer, der er tinglyst i op til fire år forud for ansøgningstidspunktet være støtteberettiget, såfremt alle tilsagnskriterier desuden er overholdt".</p>
9.5	<p>Bekendtgørelse</p> <p>Tinglysningstidspunkt (§ 2, stk. 1, nr. 5) Det anføres i bestemmelsen, at en købsaftale eller et endeligt skøde ikke må være blevet tinglyst mere end 4 år før ansøgningstidspunktet. Der savnes dog en klar melding om, hvordan det håndteres i praksis. Landbrug & Fødevarer mener, at der bør indføres en bestemmelse om at der er mulighed for at tage udgangspunkt i andre datoer end tinglysningstidspunktet, som beskrevet i §2, stk.1, nr. 5. Vi har tidligere gjort Landbrugsstyrelsen opmærksom på, hvorfor tinglysning af en købsaftale er uegnet som eneste grundlag for etableringsstøtten. Herunder fordi store dele af handlerne sker ved overtagelse af et aktie- eller anpartsselskab, hvorved der ikke vil ske tinglysning. Det vil fratage unge landbrugere muligheden for at</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Se punkt 9.4 vedrørende rammerne fra CAP-planen vedrørende tinglysningsdatoen.</p> <p>ApS og A/S, der ikke tinglyser deres ejerskifter, kan i stedet notere det digitalt i Erhvervsstyrelsens ejerbog.</p> <p>Der sagsbehandles med udgangspunkt i endelige skøder og ikke betingede skøder. Overtagelsesdatoen bruges ikke af Landbrugsstyrelsen.</p> <p>Der indarbejdes et eksempel i vejledningen, der viser, hvordan adkomster aflæses fra tingbogen.</p>

	<p>købe sig ind i eller overtage en eksisterende virksomhed i selskabsform. Dertil kommer, at der i en aftale om f.eks. en fast ejendom først kan være lyst et betinget skøde og så et endeligt skøde. I det tilfælde er Landbrug & Fødevarer i tvivl om, om man vil kunne finde datoen for begge tinglysninger. Såfremt det ikke er muligt, er vi i tvivl om, hvilken dato fremstår som tinglysningens dato i tingbogen. Overgang fra betinget skøde til endeligt skøde sker så vidt vides alene ved påtegning. Derudover er der yderligere en overtagelsesdato i skødet at forholde sig til. Det er både muligt og sædvanligt at tinglyse et betinget skøde i god tid inden overtagelsen, men den retlige og faktiske overtagelse er først på den anførte overtagelsesdato. Er det tidspunktet for selve tinglysningen eller overtagelsen, der anvendes? Side 4 af 11 Landbrug & Fødevarer opfordrer Landbrugsstyrelsen til at definere begrebet, og i vejledningen vise landbrugere og konsulenter, hvordan de finder den korrekte dato i tinglysningssystemet. Samt skabe mulighed for at kunne dokumentere etablering på andre måder, når der er tale om andre former for etableringer.</p>	
9.6	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>Uddannelseskra v (§2, stk.1, pkt. 6) Landbrug & Fødevarer mener, at uddannelseskra vet bør udvides, så ansøgere med anden uddannelse end faglært landmænd eller gartner automatisk kan kvalificere sig til ordningen. Der er mange veje, der leder til landmandsfaget, og det bør ordningen afspejle. Der er behov for mange kompetencer i moderne landbrug. Derfor bør ansøgere med f.eks. andre erhvervsuddannelser, højere uddannelser f.eks. økonomi, jura og virksomhedsledelse m.m., automatisk være kvalificerede. Som minimum bør alle ansøgere, der mangler noget af den 5-årige støtte fra tidligere, kunne opnå tilsagn. Dertil kommer, at praktisk erfaring som landmand bør kunne give adgang efter en konkret vurdering. Rent praktisk vil Landbrug & Fødevarer opfordre til, at en række uddannelser listes op i vejledningen og dermed er forhåndsgodkendte. Ordet "succesfuld" bør udgå af bestemmelsen, da det er et ukonkret værdiladet ord.</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Se punkt 4.1. Udgangspunktet for uddannelseskra vet er den fireårige landmandsuddannelse og tilsvarende gartneruddannelse. Tidligere udgaver af uddannelsen til faglært landmand og gartner er også omfattet.</p> <p>Landbrugsstyrelsen er dog opmærksom på, at der findes mange veje ind i de tilskudsberettigede erhverv, f.eks. økonomi, jura og virksomhedsledelse. Ansøgninger vil derfor blive vurderet, når ansøgerne indsender uddannelsesbeviserne i forbindelse med indsendelse af ansøgning om tilsagn.</p> <p>En foreløbig liste over godkendte uddannelser vil blive lagt på Tilskudsguiden. Denne liste vil løbende blive udbygget, i takt med, at flere uddannelser kan godkendes som tilskudsberettigede.</p>

		<p>Der tages ikke særskilt hensyn til ansøgere, der har fået udbetalt tilskud under den tidligere ordning – Unge nyetablerede landbrugere.</p> <p>Ordet ”succesfuld” fjernes.</p>
9.7	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>Overgangsordning (§2, stk. 2 + §7) Alle ansøgere, der ikke har fået fulde 5 år på tidligere ordning, bør kvalificere sig til det nye tilskud. Helt generelt mener Landbrug & Fødevarer, at de unge landbrugere alternativt skulle have haft mulighed for at få de sidste år af den gamle ordning.</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Se punkt 8.2.</p>
9.8	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>Digital underskrift og forretningsplan (§3) Det er uhensigtsmæssigt, at sælger skal bekræfte en købsaftale med digital signatur. Henset til at der ikke kan ske udbetaling før tinglysning er sket, kan der ikke på baggrund af en købsaftale ske nogen fejludbetaling. Vi vil foreslå, at købsaftalen vedlægges i underskrevet stand til ansøgningen. Det bør fremgå af bekendtgørelsen, at dokumentation for uddannelse skal vedlægges. Kravene til det nærmere indhold af forretningsplanen bør fremgå af vejledningen, jf. artikel 75, stk. 3 i forordning 2021/2115. Det bør fremgå, at forretningsplanen ikke er bindende i hele opretholdelsesperioden, men kun gældende på ansøgningstidspunktet. Eksempelvis kunne det tænkes, at der skiftes til en anden afsætningskanal, hvorfor forretningsplanen ikke må være bindende for dette.</p>	<p>Imødekommes delvist.</p> <p>Behovet for digital underskrift vil igen blive vurderet op til ansøgningsrunden i 2024, hvor de praktiske og administrative konsekvenser kan beregnes med udgangspunkt i 2023-ansøgningsrunden.</p> <p>Købsaftalen og uddannelsesbeviser for de relevante faglige uddannelser skal vedhæftes ansøgningen.</p> <p>Forretningsplanen skal sandsynliggøre, at bedriften er levedygtig, og at der er en gennemtænkt plan for fremtiden. Forretningsplanen bliver vurderet ved ansøgning om tilsagn.</p>
9.9	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>Prioritering (§4) Der må forventes et stort antal ansøgere i ordningens første år – bl.a. fordi der ikke er lavet en overgangsordning for de ansøgere, der ikke har fået alle fem år i den tidligere ordning - og Landbrug & Fødevarer vil opfordre til at man fremrykker midler, der allerede er øremærket ung landbrugerstøtte, såfremt der er overansøgning, så flest muligt kan opnå</p>	<p>Imødekommes</p> <p>Se punkt 6.2.</p> <p>Det er muligt at fremrykke midler fra efterfølgende år (2024-27), inden for de 3 pct. af de direkte betalinger, der ifølge EU-reglerne skal bruges på unge landbrugere.</p> <p>Den endelige beslutning omkring en sådan fremrykning er politisk.</p>

	<p>tilskuddet i 2023. Da tilskuddet ydes under det danske landdistriktsprogram, der er flerårigt, så bør man udvise fleksibilitet i forhold til de bevillingsmæssige rammer. Såfremt Landbrugsstyrelsen skal gennemføre en prioritering af ansøgningerne, så bør der tages hensyn til om ansøgere i år – fx pga. alderskravet, etableringstidspunktet eller andet – ikke vil være støtteberettiget i efterfølgende runder. I så fald bør de prioriteres forud for ansøgere, der vil have en mulighed for at søge igen.</p>	
9.10	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>Projektperiode på 1 år (§5 + §10) Side 5 af 11</p> <p>Der er tale om en upræcis formulering. Det kan være en udfordring for ansøgerne, at projektperioden kun er et år, da der ikke er mulighed for forlængelse. Der bør være en mulighed for at kunne indsende en udbetalingsanmodning selv om man ikke er klar til at færdigmelde etableringen inden for et år. Landbrug & Fødevarer vil foreslå, at projektperioden bliver på 2 år eller indtil den dag, hvor udbetalingsanmodningen indsendes. Som minimum bør der indskrives en dispensationsadgang, såfremt Tast Selv ikke virker. Den efterfølgende treårige opretholdelsesperiode bør starte umiddelbart, når udbetalingsanmodningen er indsendt.</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Etableringen skal være fuldt gennemført, når udbetalingsanmodningen indsendes. Det er op til ansøger at sørge for, at etableringen er tinglyst hos Tinglysningsretten inden for fristen.</p> <p>Skulle der være problemer, må ansøger annullere sit tilsagn og forsøge at opnå et nyt tilsagn i en efterfølgende ansøgningsrunde.</p> <p>Det forventes, at ansøgere er meget langt i processen, når de anmoder om tilsagn. Dermed kan en handel også gennemføres inden 12 måneder fra indsendelse af ansøgning om tilsagn.</p> <p>Der indskrives ingen udtrykkelig dispensationsmulighed for, at Tast selv ikke virker. Hvis ansøger ved fornøden dokumentation i form af f.eks. skærbilleder og tidspunkt for forsøg på indsendelse kan godtgøre, at Tast selv ikke virkede, kan ansøger få lov til at eftersende en ansøgning. Dokumentationen skal kunne bekræftes i Landbrugsstyrelsen ved f.eks. opslag i systemlogs.</p> <p>Opretholdelsesperioden starter på datoen for endelig udbetaling og løber i 3 år.</p>
9.11	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>Beregning af tilskud (§6)</p> <p>Bør beløbet ikke været opført i danske kroner i stedet for euro?</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Beløbet er angivet i euro, da forordningen for artikel 75 foreskriver, at ordningens maksimale tilskud er 100.000 euro ift. art. 75.</p>

		Selvom kursen oftest er ca. 7,45 kr., kan dette ikke garanteres, og dermed kan det præcise beløb udbetalt i danske kroner ikke fastlægges endeligt pga. risikoen for kursudsving.
9.12	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>Opretholdelsesperiode (§8) Opretholdelsesperioden bør tælles fra den dato, hvor projektperioden slutter. Det vil sige, når man indsender slutudbetalingsanmodning og ikke først, når pengene er udbetalt. Den tilgang, der er lagt op til, skaber et hul mellem projektperiode og opretholdelsesperiode. Ansøger har desuden ikke indflydelse på, hvornår opretholdelsesperioden gælder. Såfremt udbetalingstiden trækker ud, så forlænges den tilhørende opretholdelsesperiode tilsvarende. Det giver ikke mening. Hvis man fastholder, at datoen er udbetalingsdatoen, så bør Landbrugsstyrelsen kunne garantere en udbetaling inden for max 30 arbejdsdage, så man er garanteret at opretholdelsesperioden starter senest 30 dage efter indsendelse af udbetalingsanmodning. Derudover bør det overvejes, hvad der vil gælde, hvis der behov for at skifte CVR-nummer på grund af uforudset udvikling, eller hvis der midlertidigt fx må ske sanering af en ejendom som følge af fx husdyrsygdomme. Landbrug & Fødevarer finder det vigtigt, at der er en mellemting mellem fuld opretholdelse og fuld tilbagebetaling. Der bør fastsættes en proportional nedsættelse af tilskud for manglende opretholdelse i opretholdelsesperioden, jf. det EU-retlige proportionalitetsprincip. Der henvises til afsnit 5 i U.2014B.227 EU-rettens proportionalitetsprincip, som er skrevet af Niels Fenger (Folketingets Ombudsmand). I ordningerne Miljø- og Klimateknologi 2022 og Økologisk Investeringsstøtte 2022 er der for eksempel fastsat regler, hvorefter der foretages en proportional nedsættelse af tilskuddet afhængigt af, hvor længe investeringen er opretholdt (80 procent nedsættelse, hvis opretholdelsen alene har varet mellem 1 og 18 måneder, og 40 procent, hvis opretholdelsen alene har varet mellem 18 og 36 måneder). Den foreslåede bestemmelse udgør dermed en</p>	<p>Imødekommes delvist</p> <p>Opretholdelsesperioden starter på datoen for endelig udbetaling og løber i 3 år. Landbrugsstyrelsen bestræber sig løbende på at optimere og forkorte sagsbehandlingstiderne.</p> <p>Der indføres en proportional sanktionering, såfremt ansøger kun opfylder kravene i en del af opretholdelsesperioden. Sanktionsmodellen vil blive tilsvarende andre projektstøtteordninger under Søjle II fra Landbrugsstyrelsen.</p>

	ubegrundet forskelsbehandling i forhold til tidligere ordninger under søjle 2.	
9.13	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>Skiltning (§9 + §15) Anvendelsen af ordet "skiltning" giver indtrykket af, at der skal opstilles et fysisk skilt. Men så vidt vi kan læse af bekendtgørelse og vejledning, så er der udelukkende tale om, at der skal informeres om tilskuddet på erhvervsmæssig hjemmeside og sociale medier.</p> <p>Side 6 af 11 Det fremgår af bekendtgørelsen, at der maksimalt kan gives en sanktion på 1%, dvs. på 7450 kr. og ikke 50.000 kr. Det bør fremgå - i hvert fald af vejledningen. Der bør også skabes mulighed for at rette op på evt. manglende skiltning, så sanktion kan undgås</p>	<p>Imødekommes delvist</p> <p>Skiltning kan være både fysisk og virtuel. På denne ordning er der kun krav om skiltning virtuelt på henholdsvis sociale medier og hjemmesider, der har et erhvervsmæssigt formål.</p> <p>Bestemmelsen i bekendtgørelsen er justeret, og det er i vejledningen præciseret, at den maksimale sanktion for manglende skiltning på denne ordning er 7.450 kr.</p> <p>Der er ingen muligheder for at rette op på skiltekravet, såfremt det er konstateret, at der er tale om en overtrædelse. Det er ansøgers forpligtigelse at skilte korrekt, herunder på de korrekte tidspunkter.</p>
9.14	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>Bedriftsleder/driftsleder (§10 stk. 2) I bekendtgørelsen oplistes betingelser for at være "driftsleder", mens man i henhold til § 11, stk. 3, nr. 2 skal indsende dokumentation for, at man er "bedriftsleder". Er der forskel på at være driftsleder og bedriftsleder? Landbrug & Fødevarer vil foreslå, at bekendtgørelse og vejledning ensrettes i forhold til ordlyden.</p>	<p>Imødekommes</p> <p>Se punkt 1.10.</p>
9.15	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>Stemmeandel på minimum 50 pct. (§10 stk. 2 nr. 2) Det foreslås, at der tilføjes til denne bestemmelse, at dette kun gælder for selskaber, og ikke enkeltmandsejede virksomheder mv</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Kravet gælder for alle ansøgere uanset virksomhedsform. Enkeltmandsejede virksomheder opfylder med 100 pct., både når det gælder ejerandele i tingbøgerne og stemmeandele i CVR-registret.</p>
9.16	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>Tinglysning af virksomhedspant (§10 stk. 2 nr. 3) Landbrugsstyrelsen kræver tinglyst virksomhedspant i fast ejendom, maskiner eller besætninger i forbindelse med etableringen. Af vejledningen fremgår det, at dette pant kan stå yderst i prioritetsrækkefølgen ved etableringen, og at formålet hermed er sikring af et eventuelt</p>	<p>Imødekommes</p> <p>Se punkt 6.3.</p>

<p>tilbagebetalingskrav. Landbrug & Fødevarer vil opfordre til at kravet om tinglysning af virksomhedspant i §10, stk. 2 nr. 3 udgår. Med et krav om tinglysning af virksomhedspant, så risikerer man, at bankerne ikke ser på ordningen som en etableringsstøtte, men som et lån, hvor pengene kun er sikret efter opretholdelsesperiodens udløb. Det vil sige efter mere end fire år. Dermed opnår man ikke formålet med ordningen, der ifølge udkastet til vejledning er at styrke økonomien hos den unge landmand med en forhøjet egenkapital. Landbrug & Fødevarer finder heller ikke, at virksomhedspant er nødvendigt, når der er tinglyst ift. fast ejendom, jf. det EU-retslige proportionalitetsprincip. Her vil der være mulighed for inddrivelse via de almindelige regler for inddrivelse og modregning. Landbrug & Fødevarer vil gerne vide, om der er hjemmel til at kræve virksomhedspant i forordninger eller den CAP-strategiske plan?</p> <p>Landbrugsstyrelsen anfører, at der skal være en udløbsdato på det tinglyste virksomhedspant. Det bør anføres præcist, hvilken dato tinglysningen skal løbe fra – såfremt kravet fastholdes. Landbrug & Fødevarer vil gerne vide, om det generelt er teknisk muligt at få et virksomhedspant til at udløbe? De tinglysninger, Landbrug & Fødevarer kender til, skal man aktivt afmelde i tinglysningssystemet. Har Landbrugsstyrelsen undersøgt, om det er muligt for ansøger alene at tinglyse virksomhedspant? I tilfælde af det ikke er muligt, at kun ansøger skal ansøge/underskrive en tinglysning, har Landbrugsstyrelsen så taget højde for et system, der kan håndtere dette med kort varsel? En yderligere udfordring med et pant er, hvis der bliver uventet behov for ny likviditet, og denne kun kan pantsikres efter virksomhedspantet fra Landbrugsstyrelsen. I så fald er den ekstra likviditet pludselig meget svær at finde, for den er reelt ikke sikret ret godt. I den situation vil man yderligere stå med en risiko for afvikling, og dermed manglende arbejdstid i virksomheden, hvilket vil medføre tilbagebetaling. Det er dog muligt at løse dette ved, at Landbrugsstyrelsen tilbyder at rykke for ny bank-, Vækstfond- og/eller realkreditgæld. Dette vil være formålstjenstligt og i overensstemmelse med</p>	
--	--

	<p>ligebehandlingsprincippet, at Landbrugsstyrelsen vil acceptere og medvirke til en nedrykning, så landbrugere, der ikke har virksomhedspant på ansøgningstidspunktet, ikke efterfølgende bliver Side 7 af 11 afskåret herfra som følge af Landbrugsstyrelsens pant. Hvis der skulle opstå behov for yderligere likviditet i opretholdelsesperioden, skal alle foranstående panthavere spørges i forhold til, om der må bevilliges yderligere likviditet. Har Landbrugsstyrelsen i deres system, mulighed for at give et sådant tilsagn med kort varsel? Landbrug & Fødevarer foreslår derfor – såfremt det vælges at fastholde kravet - at det tilføjes, at pengeinstitut kan kræve, at virksomhedspantet rykker i tilfælde af behov for yderligere likviditet, hvis Landbrugsstyrelsen finder at der er hjemmel for §10 stk. 2 nr. 3. Endelig bør det anføres, hvad der skal pantsættes og for hvilken værdi. Bestemmelsen bør ligeledes rykkes ned i sin egen paragraf, da det ikke er relevant som led i etableringen.</p>	
9.17	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>Udbetaling (§11) Tilsagnshaver skal i forbindelse med udbetalingsanmodningen erklære, at etableringen er afsluttet og gennemført i overensstemmelse med tilsagnet. Der bør være en mulighed for at notere evt. begrundede afvigelser, når man søger om udbetaling. Der bør også fastsættes et mål for hvor hurtigt udbetalingen bliver gennemført i Landbrugsstyrelsen</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Etableringen skal være fuldt gennemført, når udbetalingsanmodningen indsendes.</p> <p>Derfor er der ikke behov for forklarende tekster på, hvorfor etableringen ikke er afsluttet.</p> <p>Landbrugsstyrelsen bestræber sig løbende på at optimere og forkorte sagsbehandlingstiderne.</p>
9.18	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>Bedriftslederkrav (§ 11, stk. 3, nr. 2) Landbrug & Fødevarer finder ikke, at der er behov for dokumentation, når der er krav i § 10, stk. 2, nr. 2 om en stemmeandel på minimum 50 pct. Landbrugsstyrelsen bør være meget specifikke i forhold til, hvad de definerer som en selskabskontrakt. Landbrugsstyrelsen har mulighed for at se ejerskab og stemmeandele på CVR.dk. Landbrugsstyrelsen anvender begrebet bedriftsleder og driftsleder vilkårligt. Det vil være mest hensigtsmæssigt for forståelsen, om Landbrugsstyrelsen valgte og brugte et af de to ord konsekvent.</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Der er krav om en stemmeandel på 50 pct. registreret i CVR-registret. Dette krav kommer af CAP-planens beskrivelse af driftsleder, jf. afsnit 4.1.5.2: "..., samt en registreret stemmeret i CVR-registret, der underbygger den reelle ejerandel for at opnå en støtte målrettet unge landbrugere at der skal være".</p> <p>Vedrørende brugen af begreberne "bedriftsleder" og "driftsleder" henvises til punkt 1.10.</p>

9.19	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>Nedsættelse af udbetalt beløb (§12) Det fremgår af §12, at tilskuddet nedsættes med 1 % pr. kalenderdag, hvis udbetalingsanmodninger modtages efter projektperiodens slutdato. Det er positivt, at der er en gradueret nedsættelse, men da der kan være tilfælde, hvor ansøgere ikke har færdiggjort sin etablering inden fristen, fx pga. lang sagsbehandlingstid på tinglysning, bør der være en mulighed for at udvide fristen i begrundede tilfælde.</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Se punkt 9.10.</p> <p>Landbrugsstyrelsen bestræber sig løbende på at optimere og forkorte sagsbehandlingstiderne.</p>
9.20	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>Bortfald af tilskud (§14) Det fremgår af bekendtgørelsesudkastet, at tilskuddet kan bortfalde i flere tilfælde. Bl.a. hvis projektet ikke opretholdes i 3 år. Såfremt der sker uforudsete hændelser, fx 2 år efter udbetaling, så bør det kunne håndteres uden totalt bortfald. Se i øvrigt kommentarer til §8. Formuleringen ”tilsagnshaver lægger hindringer i vejen for kontrolmyndighedens adgang til området for etableringen” er upræcis. Især ”lægger hindringer i vejen”. Er det ved nægtet adgang til kontrol? Såfremt man ikke er klar til at indsende sin udbetalingsanmodning inden for 1 år og 20 dage efter ansøgning, så bør der være et alternativ til totalt bortfald.</p>	<p>Imødekommes delvist</p> <p>Der indføres en proportional sanktionering, såfremt ansøger kun opfylder kravene i en del af opretholdelsesperioden.</p> <p>Formuleringen ”lægge hindringer i vejen” fastholdes, da ansøger ikke må forhindre en kontrols gennemførelse.</p> <p>Der fastholdes en sanktionering, hvis ansøger ikke indsender sin udbetalingsanmodning til tiden. Går der mere end 20 dage, bortfalder tilsagnet helt. Ansøger må så, såfremt vedkommende stadigvæk opfylder tilsagnskriterierne, søge i en efterfølgende ansøgningsrunde igen.</p>
9.21	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>Kommunikation (§17+18) Det er vigtigt, at ansøgere har mulighed for at kommunikere via e-mail, når det er relevant/hvis Tast Selv fejler. Det er også vigtigt, at rådgivere har mulighed for at kommunikere med Landbrugsstyrelsen på ansøgers vegne i forhold til ung landbrugerstøtte.</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Bekendtgørelsens §§ 17 og 18 angiver kun, hvordan ansøgninger, anmodninger og høringer skal foregå. Det er derfor som altid muligt for ansøgere og konsulenter, via mail at henvende sig til styrelsen med spørgsmål til ordningen og lignende.</p>
9.22	<p>Vejledningen</p> <p>Kommentarer til vejledning Det vil være nyttigt med en tidslinje over ordningen, herunder ansøgning, projektperiode, frister for ansøgning om udbetaling og opretholdelsesperiode, herunder en kort beskrivelse af de krav, der knytter sig til</p>	<p>Imødekommes</p> <p>Der er indarbejdet en tidslinje i vejledningen, der i figur viser processen.</p> <p>Kravene, der knytter sig til de forskellige stadier, er beskrevet i vejledningens relevante afsnit.</p>

	forskellige tidspunkter. Arbejdskraftsnormerne bør også fremgå af vejledningen.	Eksempel på arbejdskraftsbehovsberegningen er indsat i vejledningen.
9.23	<p>Vejledningen</p> <p>Side 13, 3.5.5: Er det kun muligt at søge tilskuddet en gang, og såfremt projektet ikke gennemføres, bortfalder tilskuddet? Eksempelvis kan man forestilles sig en bank stille betingelse om, at man skal have tilskuddet såfremt, de skal finansiere et ejendoms køb. I dag vil man typisk få afdækket hele finansieringen inden, der indgås en endelig købsaftale, og i det tilfælde man får søgt og får tilsagnet, men handelen ikke bliver til noget, er man så låst for at kunne søge igen på en anden ejendom?</p>	<p>Imødekommes delvist</p> <p>Det er præciseret i vejledningens afsnit 3.5.5, at: ”Hvis du ikke kan nå det, kan du overveje at annullere dit tilsagn og søge et nyt tilsagn i et efterfølgende ansøgningsår. Du skal dog være opmærksom på, at et tidligere tilsagn ikke nødvendigvis medfører et nyt tilsagn.”</p>
9.24	<p>Vejledningen</p> <p>Side 13, 3.5.6: Som anført i ovenstående kommentarer har Landbrug & Fødevarer svært ved at forstå, hvilken tinglysning, der er den gældende. Vil Landbrugsstyrelsen uddybe og evt. hjælpe med en forklaring på, hvordan nedenstående eksempler ville behandles?</p> <p>Eksempel 1 Der lyses et betinget skøde i 1. januar 2019 til ansøger. Dette erstattes af et endeligt skøde i 1. marts 2019 til ansøger. Overtagelsesdatoen i skødet er 28. februar 2019. Den gamle tinglysning forsvinder. Hvilken dato regnes de fire år fra?</p> <p>Eksempel 2A Landbrugeren køber en besætning i maj 2017. Der lyses ikke virksomhedspant. Landbrugeren køber en fast ejendom i 2020, der sker tinglysning af skøde (endeligt/betinget) 1. maj 2020 til overtagelse samme dag. Kan landbrugeren søge støtte i 2023? Og kan ansøgningen baseres på besætningen også eller er det kun den faste ejendom, der udgør en støtteberettiget etablering?</p> <p>Eksempel 2B Landbrugeren køber en besætning i maj 2017, der lyses samtidig virksomhedspant til banken. Landbrugeren køber en fast ejendom i 2020, der sker tinglysning af skøde (endeligt/betinget) 1. maj 2020 til overtagelse samme dag. Kan</p>	<p>Imødekommes</p> <p>Eksempler beskrives og besvares i vejledningen.</p>

	<p>landbrugeren søge støtte i 2023, idet ejendommen er købt mindre end 4 år fra ansøgningstidspunktet?</p> <p>Eksempel 3 En ung landbruger indgår i et interessentskab sammen med 1 anden landbruger. De bliver enige om at opløse interessentskabet, og den unge landbruger køber derfor den anden landbruger ud og driver virksomheden videre alene i enkeltmandsvirksomhed. I den forbindelse lyses nyt skøde til enkeltmandsvirksomheden. Side 9 af 11 Kan den unge landbruger søge etableringsstøtte? Kan der ses bort fra en tinglysningsdato for køb af den første landbrugsejendom, hvis ejendommen har været udlejet fra købstidspunktet, og indtil ansøger selv begyndte at drive jorden personligt eller i et selskab med flere ejere?</p>	
9.25	<p>Vejledningen</p> <p>Side 14, afsnit 3.5.7, se bemærkning til bkg § 3, stk. 1.</p>	<p>Imødekommes</p> <p>Afsnittet i vejledningen er tilrettet</p>
9.26	<p>Vejledningen</p> <p>Side 16, afsnit 3.5.14.</p> <p>Det bør anføres, om man ligeledes kan være støtteberettiget ved at købe en anpart eller en aktieandel. Det bør anføres, om forpagtere kan søge om tilskuddet, såfremt de har købt maskiner, der kan tinglyses virksomhedspant i. Der er i udgangspunktet ikke en tinglysning, når man køber maskiner, men der kan nok tinglyses virksomhedspant, hvor specifikke aktiver er nævnt. I rådgivningscentre ses mange forskellige konstruktioner i øjeblikket, og nogle unge kunne måske godt finde på at forpagte en virksomhed inkl. maskiner mm. De kan ikke søge som vi læser det. Kunne en 5-årig tinglyst forpagtningsaftale træde i stedet for købsaftale/tinglyst køb?</p>	<p>Imødekommes delvist</p> <p>Afsnittet i vejledningen er tilrettet og præciseret.</p>
9.27	<p>Vejledningen</p> <p>Side 16, afsnit 3.5.15, se kommentar til bkg § 11, stk. 3, nr. 2.</p> <p>For virksomheder med flere ejere, er der forhold, der ikke beskrives i vejledningen. Dette illustreres bl.a. af følgende situationer/spørgsmål:</p>	<p>Imødekommes</p> <p>Eksempler beskrives og besvares i vejledningen.</p>

<p>A. Det fremgår ikke entydigt af vejledningen, om tilskuddet søges af en person i ejerkredsen, eller om tilskuddet søges af virksomheden med ophæng i en (med-)ejer, der opfylder betingelserne om ejerandel og reel kontrol. Det fremgår derfor heller ikke klart, hvordan dette virker i forhold til krav til ejerskab og tinglysning. Eksempel: to unge landbrugere, der begge er under 41 år på ansøgningstidspunktet, driver planteavl på 350 ha forpagtet jord i regi af et driftsselskab (et APS, A/S eller I/S), hvor de hver især ejer 50 pct. og har 50 pct. af stemmerne. Driftsselskabet ejer p.t. intet, men den ene medejer ejer en mindre landbrugsejendom, som driftsselskabet forpagter, og de ejer hver for sig de maskiner, som driftsselskabet anvender ved driften af jorden. Hvordan skal ansøgningen udformes? Søger virksomheden etableringsstøtten med ophæng i dem begge, eller skal de organisere tingene, sådan at støtten kun søges med ophæng i den ene part? Har det i den forbindelse en betydning, hvis deres driftsselskab tidligere har modtaget støtte i 1-4 år efter den gamle ordning? Den ene medejer ejer en landbrugsejendom. Hvordan vil tinglysningsdatoen for hans køb af denne ejendom påvirke ansøgningen? Kan/skal der tinglyses pant i denne ejendom? Skal driftsselskabet evt. i visse situationer overtage den personligt ejede maskinpark, hvis der ikke kan tinglyses pant i fast ejendom eller besætning, eller kan de fortsætte med det personlige ejerskab for maskinerne og lade Landbrugsstyrelsen få tinglyst pant i maskinparken ad den vej? Side 10 af 11</p> <p>B. To brødre har overtaget deres forældres ejendom i et APS sammen med to eksterne investorer. De to brødre ejer hver især 20 pct. af virksomheden som A-anparter, og de to eksterne investorer ejer hver 30 pct. som B-anparter. Alle 4 ejere har hver især 25 pct. stemmeandel, men de to brødre er tilsammen sikret den faktiske kontrol med virksomheden via selskabets vedtægter. Kan virksomheden søge etableringsstøtten med ophæng i de to brødre, der begge er under 41 år, eller vil de være afskåret fra at søge, fordi de ikke hver for sig har tilstrækkelig ejerandel og kontrol?</p>	
--	--

	<p>C. Far og søn har påbegyndt et generationsskifte på følgende vis: Sønnen har købt 50 % af landbrugsejendommen, så den ejes personligt 50/50. De har i fællesskab stiftet et I/S (50/50), der ejer besætning, maskiner og øvrigt løsøre. Sønnen opfylder alle krav i forhold til den nye etableringsstøtte. Skal Landbrugsstyrelsen have pant i besætning og maskinpark, eller kan der noteres pant i den faste ejendom? Vil det i denne situation altid være dato for sønnens køb af de 50 pct. af landbrugsejendommen, der tæller som etableringstidspunkt, eller kan det være datoen for oprettelsen af deres fælles I/S, der skal tælle, hvis sønnen først er begyndt at deltage aktivt i landbrugsdriften, da de stiftede deres I/S?</p> <p>D. Far og to sønner delvis generationsskifter og opretter I/S eller ApS med ejerandele 33,33%. De bliver udfordret på 50 % stemmeandel (medmindre at faren afgiver stemmeandel). Hvordan skal dette løses? Kan sønnerne søge om tilskuddet sammen, forudsat at de er under 41 begge to, og ellers lever op til de andre krav (uddannelse og bedriftsledelse mv.)?</p>	
9.28	<p>Vejledningen</p> <p>Side 17, afsnit 3.5.17. Det er simpelthen uklart, hvad der skal tinglyses og hvordan. Det fremgår af vejledningen af udgifter til tinglysning af pant, skal landbrugeren selv afholde. Det bør fremgå, hvad der skal pantsættes, og hvor meget der skal pantsættes. Er der i praksis et mindstekrav til værdien af den maskinpark eller den besætning, som Landbrugsstyrelsen skal have noteret pant i, hvis ansøgeren ikke ejer en landbrugsejendom? Hvor meget beløber disse udgifter til tinglysning af virksomhedspant sig til?</p>	<p>Imødekommes</p> <p>Afsnittet fjernes, da kravet om virksomhedspant til Landbrugsstyrelsen ikke fastholdes.</p>
9.29	<p>Vejledningen</p> <p>Side 18, afsnit 3.7. Det bør anføres, at landbrugere, der kun har modtaget tilskuddet under den gamle ordning i 1-4 år, kan søge etableringsstøtte, hvis de opfylder de øvrige støttebetingelser, men at det er mere end 4 år siden, de søgte og modtog</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Der er ikke mulighed for dispensation for at komme på den nye ordning, fordi ansøger var berettiget til den tidligere ordning.</p>

	<p>deres første tilskud under den gamle ordning. Det vil sige, at de er ude over perioden på 5 sammenhængende ansøgningsår, der var rammen om tilskuddet efter den gamle ordning. Hvis en ansøger tidligere har modtaget støtte efter den gamle ordning i 1-4 år, vil det så være et krav, at ansøgeren søger etableringsstøtten i den virksomhed (det CVR-nummer), som ansøgeren søgte tilskuddet i under den gamle ordning? Eller kan man søge etableringsstøtte i regi af en anden virksomhed (et andet CVR-nummer), forudsat at der fortsat sker en modregning af den tidligere udbetalte støtte efter den gamle ordning? Vil der i givet fald gælde særlige vilkår for, at ansøger kan få godkendt, at der er tale om en videreførelse af den tidligere virksomhed? Og i så fald hvilke?</p>	<p>Det er ikke et krav, at ansøger skal bruge det samme CVR-nummer, som ansøgte under den tidligere ordning. Det er derimod et krav, at det CVR-nummer, der søger den kommende etableringsstøtte, fastholdes til og med udløbet af opretholdelsesperioden.</p> <p>Ansøger kan dog ikke modtage tilskud, selvom der skiftes CVR-nummer, da kontrollen bliver foretaget på personniveau og ikke virksomhedsniveau.</p>
9.30	<p>Vejledningen</p> <p>Side 25: afsnit 4.7. Indledende afsnit samt sidste afsnit i boksen "forpligtelser": Der skal angives hjemmelshenvisninger, da det ikke fremgår, hvorvidt det er en af forordningerne eller den CAP-strategiske plan, der indeholder reguleringen af sanktioner for overtrædelse af støtteberettigelseskriterier og forpligtelser</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Henvisninger til de juridiske rammer indskrives ikke i vejledningen. Her henvises til, at ansøgerne orienterer sig i henholdsvis CAP-loven, EU-forordningerne og bekendtgørelsen.</p>
9.31	<p>Vejledningen</p> <p>Side 29: Det fremgår ikke noget sted, om der ligeledes skal skiltes fysisk, eller om det kun er online. Det bør angives, om skiltning er et krav i opretholdelsesperioden, samt hvornår man må tage skiltene ned.</p>	<p>Imødekommes</p> <p>Præciseret i afsnit 5.3 "Skiltningen på denne ordning er udelukkende relevant for erhvervsmæssige hjemmesider og erhvervsmæssige sociale medier."</p>
9.32	<p>Vejledningen</p> <p>Side 33, afsnit 6.10.1. Tekstboksen. Der er forkert henvisning til afsnit 4.7. forpligtelser. Der skal i stedet henvises til afsnit om støtteberettigelseskriterier.</p>	<p>Imødekommes</p> <p>Tilrettet, så der henvises til afsnit 3. "Hvem kan søge" og 3.5 "Uddybning af krav og støttebetingelser".</p>
9.33	<p>Vejledningen</p> <p>Side 34. Afsnit 6.11.3-6.11.5: Disse afsnit hører under afsnit 6.10 og ikke 6.11, da de vedrører bortfald af tilsagn og ikke nedsættelse af tilskud.</p>	<p>Imødekommes</p> <p>Tilrettet, så afsnittene nævnt ikke er forpligtelser, men kriterier for tilsagn, der skal opretholdes.</p>

9.34	<p>Vejledningen</p> <p>Side 35, afsnit 7.2. Det bør angives, om tilsagnshaver årligt bliver orienteret, hvis Landbrugsstyrelsen konstaterer, at man fortsat opfylder støtteberettigelseskriterier og forpligtelser.</p>	<p>Imødekommes</p> <p>Teksten er præciseret i vejledningen med følgende tekst: ”Du modtager ikke noget fra Landbrugsstyrelsen, hvis vi vurderer, at du fortsat overholder kravene.”</p>
9.35	<p>Vejledningen</p> <p>Side 37, afsnit 7.3.4. Stavefejl i overskriften ”stemmeandel”</p>	<p>Imødekommes</p> <p>Teksten er rettet.</p>
9.36	<p>Vejledningen</p> <p>Side 37, afsnit 7.3.7. Sætningen ”Du må dog ikke sælge så stor en andel...” er uklar. Hvornår er andelen for stor?</p>	<p>Imødekommes</p> <p>Da kravet om virksomhedspant til Landbrugsstyrelsen bortfalder, fjernes afsnittet i vejledningen.</p>
9.37	<p>Vejledningen</p> <p>Side 39, Afsnit 8.3. Der skal hjemmelshenvisning til regler om force majeure</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Henvisninger til de juridiske rammer indskrives ikke i vejledningen. Her henvises til, at ansøgerne orienterer sig i henholdsvis CAP-loven, EU-forordningerne og bekendtgørelsen.</p>
10	Økologisk landsforening	
10.1	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>§ 2. 5) have en købsaftale eller et endeligt skøde, som ikke er tinglyst mere end 4 år før ansøgningstidspunktet Det bør være CVR nummeret, som ikke må være mere end 4 år gammelt og ikke tinglysningen, hvis der overhovedet skal være en tidsfrist. Det fremgår, at potentielle eller nye tinglysninger alligevel prioriteres frem for ældre, jf. § 4, og man som person ikke må være ældre end 40 år.</p> <p>Hensigten er at støtte etableringer af unge landbrugere, men flere unge fremtidige landbrugere har tidligere købt ejendom (tinglysning), for først at etablere beboelse og derefter etablere landbrug, hvilket kan tage flere år. Det tages der ikke højde for med den fremlagte udformning.</p> <p>For mange af unge landbrugere vil det være nødvendigt med en længere periode fra tinglysning, eller slet ingen. Man tager heller ikke højde for de unge landbrugere der bor på en ejendom, men først senere beslutter sig for at</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Ordningen har til formål at understøtte etableringer, og følgende fremgår af den af EU godkendte CAP-plans afsnit 4.1.5.2: ”I Danmark stilles der krav om, at den unge landbruger skal have en betydelig ejerandel af selskabet...”. Hertil kommer beskrivelsen i CAP-planen under afsnit 24.5, ”For at støtte fastholdelsen af unge landbrugere og gartnere i erhvervet kan etableringer, der er tinglyst i op til fire år forud for ansøgningstidspunktet være støtteberettiget, såfremt alle tilsagnskriterier desuden er overholdt.”</p> <p>De fire år giver dermed tid til opstart af virksomheden.</p>

	<p>opstarte landbrug der. Man risikerer altså at skære en gruppe af unge potentielle landbrugere fra, som har købt land tidligt, men af forskellige grunde vælger at etablere landbruget senere.</p> <p>Som skrevet i vejledningen side 13, 3.5.4 er opstart af en virksomhed inden for landbrug- og gartneriområdet en længere proces.</p>	
10.2	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>§ 2. Ansøger skal opfylde følgende betingelser:</p> <p>3) have et årligt arbejdskraftbehov på mindst 830 arbejdstimer opgjort efter de normtimesatser, der er fastsat i bilag 1. Hvis produktionsformen ikke fremgår af bilag 1, afgør Landbrugsstyrelsen arbejdskraftbehovet efter en konkret vurdering</p> <p>Mange unge jordbrugere går ind i erhvervet for at etablere alsidige landbrug, mange vil også starte med mindre end 10 ha. ØL og Foreningen for Regenerativt Jordbrug lægger vægt på, at vurderingen af arbejdskraftbehov i tilfælde af, man har en mindre alsidig bedrift kan afgøres ud fra en konkret vurdering".</p> <p>Normtimesatserne for de forskellige produktionsgrene, som bliver afgørende for udbetalingen af støtten, er sat efter eksisterende veletablerede produktioner, der har krævet store kapitalinvesteringer, som de færreste unge har adgang til.</p> <p>Bekendtgørelsen skal anvendes til at hjælpe unge med at etablere et jordbrug eller gartneri, men langt de fleste unge har ikke adgang til større kapitalinvesteringer og derfor heller ikke mulighed for at arbejde inden for normtimesatserne pr. hektar. Især ikke inden for frilandsgrøntsager. Derfor vil resultatet blive, at langt de fleste unge, der søger tilsagn, som ikke foretager generationsskifte på en allerede veletableret bedrift, ende med at få en lav støttesats udbetalt - eller slet ikke få tilsagn til støtten. Dermed vil denne støtteordning ved en normtimesats-beregning fejle i fht. sit eget formål, da unge jordbrugere vil få svært ved at etablere sig og konkurrere med de eksisterende bedrifter.</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Se punkt 1.2.</p> <p>Der vil ikke blive beregnet særskilte normtimesatser for unge.</p>

	<p>Det foreslås i stedet at beregne normtimesatser ud fra "unge" bedrifter, der har eksisteret i f.eks. 5 år, så de automatiske beregnede arbejdskravbehov tager højde for at være en småskala-bedrift uden effektive stordriftsfordele.</p>	
10.3	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>Manglende kategori under arbejdskraftbehov</p> <p>Det er ikke optimalt, at der ikke er et automatisk beregnet arbejdskraftbehov for intensiv grøntsagsdyrkning på friland, da arbejdskraftbehovet for alle ansøgere i denne produktionsform, da vil afgøres af en individuel sagsbehandler. Denne produktionsform er særlig vigtig for generationsskiftet i dansk landbrug ligesom det ses i resten af den vestlige verden, da den kræver moderate kapitalinvesteringer, og kan levere et produkt som der opleves stigende efterspørgsel på. Det virker derfor ulogisk for generationsskiftet i det danske landbrug, at lægge skæbnen for nyetablerede bedrifter i frilandsgrøntsagsproduktion i individuelle vurderinger.</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Det er ikke muligt automatisk at beregne arbejdskraftsbehovet for alle former for produktion. Derfor vil arbejdskraftbehovet for nogle afgrøde- og besætningstyper blive beregnet konkret af Landbrugsstyrelsens sagsbehandlere på baggrund af en faglig vurdering.</p>
10.4	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>6) være uddannet, faglært landmand eller gartner, eller have en tilsvarende eller højere uddannelse med faglig relevans for en succesfuld landbrugs- eller gartnerivirksomhed</p> <p>ØL og Foreningen for Regenerativt Jordbrug gør opmærksom på de populære private uddannelser, som mange unge vælger til fx den nordiske biodynamiske uddannelse Bingn, den danske Regenerative Jordbrugsskole, og den norske Sogn Jord- og Hakebruksskule. Disse bør anerkendes som faglig relevant baggrund.</p>	<p>Imødekommes delvist</p> <p>De pågældende uddannelser vil blive vurderet, når ansøgerne indsender uddannelsesbeviserne i forbindelse med indsendelse af ansøgning om tilsagn.</p>
10.5	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>§ Paragraf 10 - 1) "Der er foretaget tinglysning af købsaftalen med minimum 25 pct. ejerandele til tilsagnshaver eller, hvis virksomheden er en A/S eller ApS virksomhed, ved registrering af minimum 25 pct. ejerandele til tilsagnshaver digitalt i ejerbogen under Erhvervsministeriet."</p> <p>Foreningerne er i tvivl om, om dette skal forstås som, at man enten personligt eller gennem A/S</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Den unge skal eje minimum 25 pct. af de tinglyste værdier i virksomheden. Gennemføres ejerskiftet i et A/S eller ApS, hvor der ikke tinglyses, skal der registreres minimum 25 pct. ejerskab i Erhvervsstyrelsens ejerbog.</p>

	<p>eller ApS skal have ejerandele i selve ejendommen ved tinglysning. I bekræftende fald vil denne paragraf stå i vejen for alle de unge, der ønsker at etablere sig gennem forpagtningsaftaler hos andre jordbrugere eller på jorde, der ejes i fællesskaber - f.eks. gennem foreninger eller jordbrugsfonde.</p>	
11	Henrik Pedersen, landmand.	
11.1	<p>Bekendtgørelsen</p> <p>Det drejer sig om § 2. stk. 6: Ansøger skal opfylde følgende betingelser: 6) være uddannet, faglært landmand eller gartner, eller have en tilsvarende eller højere uddannelse med faglig relevans for en succesfuld landbrugs- eller gartnerivirksomhed</p> <p>Da de uddannelser der lægges op til i denne bekendtgørelse ikke er et krav ved køb/drift af landbrug i Danmark virker det meget konkurrenceforvridende at stille krav til uddannelsesforhold for unge landbrugere i forbindelse med støtteansøgningen. To unge landmænd kan have landbrug der på papiret er helt ens. f.eks. 200 ha jord og produktion af slagtesvin. En ung landmand kan få tilskud og en anden kan ikke. Eneste årsag er urimelige krav for uddannelse. Krav der ikke stilles for at erhverve eller drive ejendommen.</p> <p>Det vil skabe en kæmpe skævvridning i ungdommen i Dansk landbrug som giver konkurrenceforvridende tilstande. Selv har jeg følgende Uddannelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 9-10 klasse i folkeskolen • 4 årig erhvervsuddannelse (Landbrugsmaskinmekaniker) • 1 årig adgangskursus til Universitetet • 3 årig Bacheloruddannelse i Landinspektørvidenskab • 2 årig Kandidatuddannelse i Landinspektørvidenskab <p>Jeg har valgt andre uddannelser end landmandsuddannelsen fordi jeg driver et agerlandbrug, hvor der kun er mark brug. Jeg</p>	<p>Imødekommes ikke</p> <p>Se punkt. 4.1.</p>

<p>har overtaget min fars ejendom hvor jeg gennem ca. 20 år har skabt en erfaring i at drive landbrug.</p> <p>Derefter er valgt en Landbrugsmaskinmekaniker uddannelse da denne giver mig kompetencerne til at vedligeholde maskinerne jeg bruger i mit arbejde som Landmand.</p> <p>Altså en kompetence udvikling der er essentiel for mit landbrug i dagligdagen.</p> <p>Men som ung landmand falder jeg uden for gruppen der er støtteberettiget fordi jeg ikke har gået på landbrugsskole?</p> <p>Det kan da ikke være rimeligt at jeg kan se, at nogle af mine kollegaer kan godkendes og andre ikke kan på urimelige vilkår.</p> <p>Der er mange unge landmænd som er i samme kategori som jeg. Min rådgiver fortæller han forventer ca. 20% af hans unge landbrugere ikke vil kunne godkendes....</p> <p>Det er ikke rimeligt at alle unge landbrugere ikke kan søge på lige fod og kravet til uddannelse bør favne bredere så det rammer den unge landmand i dagens Danmark!</p>	
--	--